

Világok partjain

Beszélgetés Müller Péter író, színházi dramaturggal

– Rendkívül sokoldalú ember vagy: nemcsak író, hanem színházi dramaturg, előadó is. Van-e olyan, érzésed szerint, ami leginkább hozzád tartozik?

– Valóban sok mindennel foglalkozom, és sokféle dologgal. A színházi munka csoportmunka, itt azt kellett megtanulnom, miként lehet nagyon sok emberrel együtt alkotni és azonosat álmodni. Ez nagyon nehéz feladat. Ilyenkor szoktak az emberek összeveszni, mert mindenkinek más az álma. De a színház megtanított rá, hogy jó előadás csak úgy szület, ha legalább száz ember ugyanazt álmodja. Vagyis megtanított arra, hogy az emberekkel a képzeletvilágukban is azonosulni tudjak, át tudjam venni az ő képzeletüket, és ők is bele tudják élni magukat az én képzeletvilágomba. Nem könnyű feladat, de amit az ember itt megtanul, az később is hasznára válik. Az én esetemben többek között úgy, hogy könnyen megérték különböző vallású embereket. Vagyis bele tudom élni magamat egy ortodox zsidó, egy dogmatikus római katolikus, egy mohamedán, vagy éppenséggel egy buddhista lelkületébe.

– Író és előadó között van-e különbség?

– Voltaképpen előadó sose voltam, attól mindig nagyon félttem, s életemnek viszonylag késői szakaszában kényszerültem rá, hogy megtanuljam. Nyilván már nem emlékeznek rám így a Szintézis hallgatói, de kezdetben roppant elfogódott, verejtékező, gátlásos ember voltam, és ez azért történt így, mert az egész életem egyetlen szobában éltem. Írónak lenni: remeteélet. Az ember egy szűk kis szobában a papírral ül szemben. De ebből nekem ki kellett mozdulnom, és meg kellett tanulnom a nagy nyilvánosság előtt beszélni.

– Ez nagyon jól sikerült.

– Igen. De nagyon mélyről indultam. Ugyanis egy kicsit hasonlít a történetem a dadogó Demoszthenészhez, aki követ tett a nyelve alá, és a végén egy nagy szónok lett belőle. Az írói lét egy nagyon magányos életforma, mivel ott az ember egyedül csak a papírral, pontosabban az Istennel beszélget. Ott nincs senki más.

– Sokan tudják, hogy több műved bevallottan egyfajta médiumi ihletettségből fakad. Ezt mennyire érzed általában meghatározónak az alkotásaidra?

– Ne mondjuk azt, hogy kifejezetten médiumi ihletés... így mondanám pontosan: ihlet nélkül nem lehet írni. Tehát ha írok, akkor arra törekszem, vagy legalábbis az az igyekezetem, hogy ihletett állapotba kerüljek. Hogy ebből mennyi a médiumitás, ez már egy más kérdés; néha több, néha kevesebb. Inspiráció mindenképpen kell a művészi alkotáshoz, de vannak olyan művek, mint például legutoljára a *Jóskönyv*, ami – hogy úgy mondjam – a szellemvilág segítségével sohasem jöhetett volna létre. Mert ezek olyan ismeretanyagot is tartalmaznak, ami az én “wincseszteremben” nem volt benne.

– És mióta tudatosodott benned ez a transzcendens elhivatottság?

– A kapcsolat a nem evilággal? Húsz esztendővel ezelőtt. Huszonhárom, hogy egészen pontos legyek.

– És ma miképpen látod: műveid nagy része így született – tehát másként szemléled a régi ihletettségeket –, vagy inkább csak az új alkotásaidban jelenik meg?

– Lényegében véve azokról a munkáimról van szó, amiket az utóbbi tíz esztendőben írtam, azokban a transzcendens ihletésnek már határozott nyoma van. A *Kígyó és kereszt*től kezdve mindenütt világosan látszik. De előtte is, hogyha valaki mondjuk a drámáimat olvasta, vagy látta színpadon, már azokban is állandóan érződik a szellemvilág jelenléte. Tulajdonképpen mindegyik művemben valamiképp jelen van. A transzcendens világ, a szellemvilág éppúgy jelen van általuk a színpadon, mint az evilág. Vannak darabjaim, például a *Szomorú vasárnap*, amelyek kifejezetten a másvilágon játszódnak. Azzal kezdődik, hogy jön a hős, és nem tud nyugodni, mert öngyilkos lett, és nem lel nyugalomra a másik világon. Gyötri a lelkifurdalás. Majd innentől kezdve újra lejátssza az életét, azokkal, akik már szintén nem élnek.

– A mai magyar ezotériában példakép lettél a műveiddel. Te milyen jövőjét látod ezeknek az ideáknak úgy általában az emberekben?

– Kérlek szépen, én meg vagyok győződve róla, hogy itt egy nagy kultúra, egy nagy emberi civilizáció hanyatlik, és lassan a mélypontjára zuhan. És egy új faj érlelődik közben. Minderről Hamvas Béla ír először a *Vízöntő* című tanulmányában; az a címe: *Hatodik faj*. Én ezt nagyon mélyen hiszem. Olyképpen tekintek azokra, akikkel a Szintézis előadásain találkozom, mint azokra a genetikus csírácskákra, amelyek egy haldokló tölgyfában is megjelennek, akiknek át kell örökíteni valami mélyebb, igazabb valóságot, hogy egy új fiatal hajtás megjelenjen a világban. Igazából mi a jövőt készítjük elő, és ugye – teljesen természetes módon – ez úgy működik a tölgyfa esetében is, hogy a legmélyebb múlt igazságait hozza felszínre. Azokkal a tapasztalatokkal, amit – mint villámcsapott tölgyfa – megélt. Hasonlóan működik a genetika is, így sűríti a megélt tapasztalatokat, sűríti a megélt tragédiákat, ám ugyanakkor valami egészen újat is előkészít közben. Én ezeket az előkészítő munkálatokat érzem.

– Tehát valami meghal, valami születik...

– Ami meghal, abban születik meg az új. Azért beszélek a genetikáról, mert az örökítő sejteknek más funkciójuk van egy haldokló törzsből, mint a haldokló sejteknek. Az örökítő sejteknek nem azzal kell törődni, mi múlik el, hanem hogy mi lesz. Így tudnám ezt mondani: jövőorientáltak vagyunk. Minden esetben igyekszem kihangsúlyozni azt, hogy amiről itt szó van, az nem olyan tantárgy, mint más iskolai tantárgyak. Az ezotériának számomra csak akkor van értelme, ha egy új minőségű embert hoz létre. Tehát ez nem olyasmi, amit ugyanúgy meg kell érteni, mint pl. a kémiát, hanem ezt át kell élni, és meg kell valósítani. Ezért van az, hogy én azt kérem az előadásaimon, hogy ne írjanak és ne jegyzeteljenek. Vagyis ilyen értelemben, az én számomra legalábbis, ez nem olyan, mint a Mindentudás Egyeteme. Nem információt közlünk, nem ismereteket adunk át, hanem üzenünk egy új minőségű embernek, akit csak átéléssel lehet megszülni. Ez minden ezotériának az alapja, ami nem egy tan, amit könyvből meg lehet tanulni.

– Ebben egyetértünk. Hozott-e változást az életedben az ismertség és a siker?

– Nézd, én sikeresnek nem érzem magamat – sosem éreztem. Igazán az én önátélésem szintjén a siker, mint olyan, nem is jelent meg. Az ismertség megjelent, mert nagyon sokan jönnek hozzám, nagyon sok rokon lelket fedeztem föl a világban. Mérhetetlen sokat! Kis túlzással majdnem azt mondhatnám, hogy szinte nem volt a magyar irodalomban még egy olyan szerencsés ember, mint én. És ez bizony nagyon öröndetes, bár nagy felelősséggel tölt el, és ugyanakkor érzem azt is, hogy nem élek és nem dolgozom hiába. Ez az, ami benne van. De sikeresnek nem érzem magam. Ezt az érzést nem éltem át soha. Sőt, úgy a lelkem mélyén még talán az az érzésem, hogy mintha nem is lennék sikeres. De nem bánom. Az a történet, amire én elköteleztem magam nagyon-nagyon fiatalon, hogy az Istennek akarok tetszeni, jelenti számomra a vezérfonalat; ezen munkálkodom leginkább.

– Most egyébként min dolgozol, mi jelenti a fő irányt az életedben?

– Jelenleg nem színdarabot írok, hanem egy könyvön dolgozom. Olyasféle könyvön, mint a *Lomb és gyökér* vagy a *Kígyó és kereszt*. Tehát számos nagyon-nagyon fontos gondolatot szeretnék az olvasóimmal együtt megbeszélni, és a könyvnek az lesz a lényege, hogy egy csomó mindent végigérzek és végiggondolok benne, csak hogy a legvégső érzéseimet és a legvégső gondolataimat mégsem írom meg. Vagyis szinte valamennyi, a mi hétköznapi életünket érintő kérdéstről beszélek. De nem mondom ki a legutolsó gondolatot; hagyom, hogy az olvasókban fejeződjék be a könyv.

– Mi a véleményed a Szintézis Szabadegyetem általad is ismert törekvéseiről?

– Kérlek szépen, a törekvés rendkívül jó, és nagyon üdvös. Ritka szín ez az életben. A tanácsom pedig az az, amit eddig is elmondtam: minél több átéltség. Minél mélyebb átéltséggel jut valaki egy élményhez, az annál inkább az övé. Ez a szabadegyetem ilyen módon kell, hogy elüssön a többi főiskolai oktatástól, amelyek csak információkat közölnek. Nekünk élményeket kell közvetítenünk. És azért is örülök, amikor doboltok. Egy-egy ilyen dobszertartásban sokszor több és mélyebb ezotéria van, mint húsz előadásban.

Paulinyi Tamás, Fekete Zsuzsanna, Olessák Róbert (2003)

(Megjelent: a Szintézis Újság 5. számában.)

(A cikk a világhálón: <http://istennyila.hu/hun/text/0003/0010.htm>)